

1. Multimi

$C_B A =$ complementara lui A în raport cu B

De Morgan: $C_M (A \cup B) = C_M A \cap C_M B$

$$C_M (A \cap B) = C_M A \cup C_M B$$

Principiul includerii și excluderii:

$$|A_1 \cup A_2 \cup A_3| = |A_1| + |A_2| + |A_3| - |A_1 \cap A_2| - |A_2 \cap A_3| - |A_1 \cap A_3| + |A_1 \cap A_2 \cap A_3|$$

Multimea părților (submultimile)

Notatie $P(A) \Rightarrow |P(A)| = 2^m$

$m =$ nr. elemente

Pentru orice multimi A, B :

$$A \cap B \subset A \subset A \cup B$$

Două multimi cu același cardinal se numesc multimi echipotente ($|A| = |B|$)

! O multime echipotentă cu $\mathbb{N}$ s.m. numărabilă

2. Funcții f atr. unui el. $C_B^A =$ nr. fct. s. cresc.
dim A un unic el. $\text{im } B$ $C_{B+A-1}^A =$ nr. fct. cresc.

Campunerea funcțiilor e asociativă

$$f: A \rightarrow B, g: B \rightarrow C \Rightarrow g \circ f: A \rightarrow C$$

injectivă: $x, y \in A$ cu $f(x) = f(y) \Rightarrow x = y$
sau $f(x)$ continuă și monotona

surjectivă: $\forall y \in B, \exists x \in A$ a.î. $f(x) = y$
sau $f(x)$ continuă și codomeniul = $\text{im}(f)$

$$\text{nr. funcții} = m^m$$

$$\text{nr. bijecții} = m!$$

$$\text{nr. surjecții} = m^m - C_m^1 (m-1)^m + C_m^2 (m-2)^m + \dots + (-1)^{m-1} C_m^{m-1}$$

pentru $f: M \rightarrow N$

$\text{card } M = m, \text{card } N = n$

! Dacă f, g sunt inj. / surj. / bij. $\Rightarrow g \circ f$ e inj. / surj. / bij.
 $g \circ f$ injectivă $\Rightarrow f$ injectivă
 $g \circ f$ surjectivă $\Rightarrow g$ surjectivă

3. Relații de echivalență

1) reflexivă : $a \sim a, \forall a \in A$

2) simetrică : $a \sim b \Rightarrow b \sim a$

3) tranzitivă : $a \sim b \text{ și } b \sim c \Rightarrow a \sim c$

Relația de congruență modulo m :

$$a \equiv b \pmod{m} \Leftrightarrow m \mid a - b$$

Avem 2^{m^2} relații bimarce pe mulțimea A

Partițiile unei mulțimi sunt familii de submult. nevide și disjuncte a căror reuniune este mulțimea

$$A = A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_m$$
$$A_1 \cap A_2 \cap \dots \cap A_m = \emptyset \quad \text{partiții}$$

! nr. clase de echivalență = nr. partiții

Un sistem complet de reprezentanți (SCR) cuprinde un element din fiecare clasă de echival.

! Orice $\sim$ partiționează mulțimea și invers

4. Operații algebrice

Perchea $(M, *)$ se numește monoid dacă " $*$ " e:
asociativă, are element neutru și parte st.

$(M, *)$ este monoid comutativ dacă e și com.

1_A = element neutru (identitate)

Perchea $(G, \circ)$ se numește grup dacă " $\circ$ " e:

asociativă, are parte stabilă, el. neutru și el. inversabil sau simetriciz.

$(G, \circ)$ este grup abelian dacă e și comutativ

$U(M)$ = mulțimea elementelor inversabile din M

Monoidi: $(\mathbb{N}, +)$, $(\mathbb{N}, \cdot)$, $(\mathbb{Z}, \cdot)$, $(\mathbb{Q}, \cdot)$, $(\mathbb{R}, \cdot)$, $(\mathbb{C}, \cdot)$,
comutativi: $(P(A), \cup)$, $(P(A), \cap)$

Grupuri: $(\mathbb{Z}, +)$, $(\mathbb{Q}, +)$, $(\mathbb{R}, +)$, $(\mathbb{C}, +)$, $(\mathbb{Z}_m, +)$
com. $(\mathbb{Q}^*, \cdot)$, $(\mathbb{R}^*, \cdot)$, $(\mathbb{C}^*, \cdot)$

5. Subgrupuri

Fie H o submultime nevidă a lui G ; H este subgrup dacă este parte stabilă și $\forall x \in H$ atunci x^{-1} (invers) $\in H$

Un subgrup ciclic este un subgrup generat de un singur element. Prin definiție: $\langle \emptyset \rangle = \{1_G\}$

! Subgrupurile lui $(\mathbb{Z}, +)$ sunt $m\mathbb{Z}$, $m \in \mathbb{N}$

Toate submultimile $m\mathbb{Z}$ sunt ciclice

! un subgrup generat cuprinde și inversele în raport cu operația grupului

! un grup ciclic este comutativ

• H este subgrup normal al grupului G dacă $x \cdot H = H \cdot x$
 $\forall x \in G$ (notăm $H \trianglelefteq G$)

Dacă H e comutativ atunci e normal (nu și invers)

Dacă G e comutativ atunci $\forall$ subgrup e normal

6. Grupul factor

Fie $(G, \cdot)$ un grup și H un subgrup normal atunci $(G/H, \cdot)$ este un grup factor

$G/H =$ mulțimea claselor de echivalență (m. factor)

! Grupul factor $\mathbb{Z}/m\mathbb{Z} = (\mathbb{Z}_m, +)$

Orice grup ciclic finit este izomorf cu $(\mathbb{Z}_m, +)$

Orice grup ciclic finit este izomorf cu $(\mathbb{Z}_m, +)$

• Ordinul unui element:

↙ pentru înmulțire

$$\text{ord}(x) = \begin{cases} \infty, & \text{dacă } x^n \neq 1_G \\ t, & \text{dacă } x^t = 1_G, t \text{ minim} \end{cases}$$

$$\text{ord}(x) = m < \infty \text{ atunci } \text{ord}(x^k) = \frac{m}{\gcd(m, k)}, \text{ ord}(\bar{a}) = \frac{m}{\gcd(m, a)}$$

! Fie p nr. prim atunci orice grup finit de ordin p (lungime p) este ciclic deci izomorf cu $(\mathbb{Z}_p, +)$

! $(\bar{a}, \bar{b}) \in \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_m \Rightarrow \text{ord}(\bar{a}, \bar{b}) = [\text{ord}(\bar{a}), \text{ord}(\bar{b})]$
c.m.m.m.m.

Pentru $(G, \cdot)$ grup $\text{ord}(G) = |G|$ (cardinalul)

1) $x \in G$, $\text{ord}(x) = m \Rightarrow |\langle x \rangle| = m$

2) $(G, \cdot)$ grup finit $\Rightarrow \text{ord}(x) < \infty$ și $\text{ord}(x) \mid |G|$

(Lagrange)

$$\text{Ker}(f) = \{x \mid f(x) = 1_G, x \in G\}$$

• Teorema fundamentală de izomorfism:

dacă avem $f: G \rightarrow G'$ morfism atunci

$$\exists G/\text{Ker}(f) \cong \text{im } f$$

• Indicele lui H în G , $H \leq G$: $[G:H] = \frac{\text{ord}(G)}{\text{ord}(H)}$
 $\text{ord}(1_G) = 1$

! Teorema lui Euler: $a, m \in \mathbb{N}^*$, $(a, m) = 1$ atunci

$$a^{\varphi(m)} \equiv 1 \pmod{m} \text{ unde } \varphi(m) = m \left(1 - \frac{1}{p_1}\right) \dots \left(1 - \frac{1}{p_k}\right)$$

$$m = p_1^{a_1} \dots p_k^{a_k}$$

! Teorema lui Fermat: p prim, $a \in \mathbb{N}$, $(a, p) = 1$

$$a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p}$$

7. Permutări

$|S_m| = m!$ permutări de gradul m

$\text{ord}(\text{ciclul}) = \text{lungime ciclul}$

$\text{ord}(\sigma) = \text{cmmc lungimilor ciclilor}$
dim descumpunere

Signature sau semnul: $\text{sgn}(\sigma) = \varepsilon(\sigma) = (-1)^{m(\sigma)}$

$m(\sigma) = \text{lungime}(\sigma) - 1$

î câte numere sunt mai mari decât primul

$m(\sigma) = \text{nr. de inversuni}$

Numărul permutărilor pare (A_m) are $|A_m| = \frac{m!}{2}$

! Signaturea lui σ este egală cu produsul signaturelor ciclilor dim descumpunere

! Fie p un număr prim și o permutare de ordin p , aceasta are în descumpunere doar ciclul de lungime p

! Când ridicăm la puterea k se face pasul k pornind de la primul element iar când nu se poate face pasul se închide ciclul

$$\text{ord}(\sigma) = m \Rightarrow \text{ord}(\sigma^k) = \frac{m}{(m, k)}$$

S_m e generat de: $(12), (13), \dots, (1m)$

$(12), (23), \dots, (m-1, m)$

$(12), (12 \dots m)$ orice (ij) și m -ciclul

! $(1i)(1j) = (1ji)$

S_m e ciclic dacă $m=2$ deoarece S_m e necomutativ

! $x^2 = \tau \cdot \tau$ are soluție dacă τ și τ sunt cicli de lungime pară și egală

nr. de m -cicli din S_m este: $\frac{m(m-1) \dots (m-m+1)}{m}$

8. Imcd și corpuri $(a_1, a_2, \dots, a_m)^d$ cu $m:d \Rightarrow$ d cicli de lung. m/d
imcd $(A, +, \cdot)$ are $(A, +)$ grup abelian, $(A, \cdot)$ monoid

și $a(b+c) = a \cdot b + a \cdot c$ și $(b+c) \cdot a$ (distributiv.)

element inversabil = are invers față de înmulț.

imcd comutativ = are înmulțirea comutativă

Un imcd $(A, +, \cdot)$ este corp dacă $(A, \cdot)$ grup (d. inv.)

imele comutative: $(\mathbb{Z}, +, \cdot)$, $(\mathbb{Q}, +, \cdot)$, $(\mathbb{R}, +, \cdot)$, $(\mathbb{C}, +, \cdot)$

$U(\mathbb{Z}), \mathbb{Z}[i] = \{a+ib \mid a, b \in \mathbb{Z}\}$ corpuri

($D(A)$ mult.)

Divizori ai lui zero: $a \in A$ imcd $a \cdot i$. $a \cdot x = 0, x \in A, x \neq 0$

! 0 e divizor al lui 0 în orice imcd nenul

! un element inversabil nu e div. al lui 0

Un imcd cu $D(A) = \{0\}$ s.m. domeniu de integritate

Orice corp este domeniu de integritate (d. inv.)

exemple: $(\mathbb{Z}, +, \cdot)$, $(\mathbb{Z}[i], +, \cdot)$ dom. de int., nu corpuri

! orice domeniu de integritate finit e corp

• $B \subseteq A$ submulțime e subimcd a lui A dacă:

$(B, +) \subseteq (A, +)$ subgrup, $a \cdot b \in B, a, b \in B, 1 \in B$

• $I \subseteq A$ submulțime e ideal al lui A dacă:

$(I, +) \subseteq (A, +)$ subgrup, $a \cdot x \in I, a \in A, x \in I$

idealele lui $(\mathbb{Z}, +, \cdot)$ sunt $n\mathbb{Z}$

Orice imcd are 2 ideale: $\{0\}$ și A (d. însuși)

Un imcd e corp dacă are exact 2 ideale

! Fic I, J 2 ideale ale lui $A \Leftrightarrow I \cap J$ și $I \cup J$ ideale

! Dacă I, J ideale atunci $I \cup J$ ideal $\Leftrightarrow I \subseteq J$ sau $J \subseteq I$

ideal principal = generat de un singur el.

9. Ideale

$$a\mathbb{Z} \cap b\mathbb{Z} = [a, b]\mathbb{Z} \text{ cmmmc}$$

$$a\mathbb{Z} + b\mathbb{Z} = (a, b)\mathbb{Z} \text{ cmmdc}$$

$$a \cdot b = (a, b) \cdot [a, b]$$

Produsul direct a două inele $A \times B$:

$$(a, b) + (c, d) = (a+c, b+d)$$

$$(a, b) \cdot (c, d) = (a \cdot c, b \cdot d)$$

! $(A \times B, +, \cdot)$ inel

cu ideale de forma $i \times j$, i ideal A , j ideal B

Morfism de inele $f: A \rightarrow B$ dacă: $f(x+y) = f(x) + f(y)$,
 $f(x \cdot y) = f(x) \cdot f(y)$, $f(1_A) = 1_B$ (unitar)

inel factor

Fie $(A, +, \cdot)$ un inel și I un ideal al lui A . Cu m
 $(I, +) \trianglelefteq (A, +)$ considerăm grupul factor $(A/I, +)$

cu $\hat{a} + \hat{b} = \widehat{a+b}$, $\hat{a} \cdot \hat{b} = \widehat{a \cdot b} \Rightarrow (A/I, +, \cdot)$ inel factor

F: $f: A \rightarrow B$ morfism de inele atunci: $F(\hat{x}) = f(x)$

$A/\ker f \cong \text{im } f$ și $F: A/\ker f \rightarrow \text{im } f$ izomorf.

Corolar: Lema chineză a resturilor (CR)

$$\mathbb{Z}_{mn} \cong \mathbb{Z}_m \times \mathbb{Z}_n \quad (m, n) = 1$$

Aplicație: system de forma

$$\begin{cases} x \equiv a_1 \pmod{m_1} \\ x \equiv a_2 \pmod{m_2} \\ \dots \\ x \equiv a_k \pmod{m_k} \end{cases}$$

$$m_i \in \mathbb{N}, m_i \geq 2, (m_i, m_j) = 1, \forall i \neq j$$

$$m = m_1 \cdot m_2 \cdot \dots \cdot m_k$$

$$m_i' = \frac{m}{m_i}, i = \overline{1, k}$$

$$t_i = \text{inversul lui } m_i' \pmod{m_i}$$

soluție unică:

$$x = (a_1 t_1 m_1' + a_2 t_2 m_2' + \dots + a_k t_k m_k') \pmod{m}$$

10. inele de polinoame

$$(A[x], +, \cdot)$$

$$A[x] = \{a_0 + a_1 x + \dots + a_n x^n \mid n \in \mathbb{Z}, a_0, \dots, a_n \in A\}$$

grad (f) = cel mai mare nr. k a.f. $a_k \neq 0$

! gradul polinomului nul este $-\infty$

coefficient dominant

$$1) \text{ grad } (f + g) \leq \max \{ \text{grad } (f), \text{grad } (g) \}$$

$$2) \text{ grad } (f \cdot g) \leq \text{grad } (f) + \text{grad } (g)$$

f, g nenule

$$= \text{dacă } a_m \cdot b_n \neq 0$$

Dacă A e corp comutativ atunci $A[x]$ e domeniu de integritate și $U(A[x]) = A \setminus \{0\}$ (polinoame const.)

T. Î.R: $f(x), g(x) \in K[x], g(x) \neq 0$ atunci: $f(x) = g(x) \cdot q(x) + r(x)$ unde $q(x), r(x) \in K[x]$ și $\text{grad}(r(x)) < \text{grad}(g(x))$

Teorema lui Bezout: $f(x) = g(x) \cdot (x-a) + f(a) = \text{rest}$ sau $f(x) : (x-a) = \text{}$ $f(a) = 0$

Rădăcina multiplă a : dacă $f(x) = (x-a)^k \cdot g(x)$ de ordin k $g(a) \neq 0$

Pentru $f(x) \in K[x], \text{grad}(f) = m$, rădăcini $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ cu ord. de multiplicitate $m_1, \dots, m_n$

$$f(x) = (x-\alpha_1)^{m_1} \cdot (x-\alpha_2)^{m_2} \cdot \dots \cdot (x-\alpha_n)^{m_n}$$

$$m = m_1 + m_2 + \dots + m_n = m \text{ rădăcini}$$

T.F.A: un polinom $f(x) \in \mathbb{C}[x]$ are exact $\text{grad}(f(x))$ rădăcini (nu $\mathbb{Q}$ sau $\mathbb{R}$)

Fie K un corp și $f(x) \in K[x]$ un polinom necarant incluz factor $K[x]/f(x)$ are forma:

$$a_0 + a_1 x + \dots + a_{m-1} x^{m-1} \pmod{f}$$

$K[x]/f(x) = \text{mult. tuturor resturilor pas. la imp cu } x^m$

SCR = mult. tuturor polinoamelor de grad. max. $m-1$

! Dacă $K = \mathbb{Z}_p$ (prim) atunci $K[x]/f$ are p^m elemente

T.F.I (aplicație): $\mathbb{Z}[x]/(x^2-p) \xrightarrow{\varphi} \mathbb{Z}[\sqrt{p}]$, p prim
 $\text{Ker } \varphi = (x^2-p)$ $\uparrow$ ideale

Relațiile lui Viete:

$$a_3 x^3 + a_2 x^2 + a_1 x + a_0 = 0$$

$$\Delta_1 = x_1 + x_2 + x_3 = (-1)^1 \frac{a_2}{a_3}$$

$$\Delta_2 = x_1 x_2 + x_1 x_3 + x_2 x_3 = \frac{a_1}{a_3} \cdot (-1)^2$$

$$\Delta_3 = x_1 \cdot x_2 \cdot x_3 = (-1)^3 \frac{a_0}{a_3}$$

$$f(x) = a_m (x-\alpha_1) \cdot \dots \cdot (x-\alpha_m)$$

$\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_m$ rădăcini

$$S^* = \Delta_1^2 - 2\Delta_2$$

$S^* < 0 \Rightarrow$ cel puțin 2 sol. complexe

Pentru $f(x) \in K[x]$ un SCR este:

$$| a_0 + a_1 x + \dots + a_{m-1} x^{m-1} | a_0, a_1, \dots, a_{m-1} \in K \}$$

- Orice ideal al lui $K[x]$ e principal
- $U(K[x])$ e domeniu de integritate : $U(K[x]) = K^*$
- LCR: $K[x]/(f \cdot g) \cong K[x]/(f) \times K[x]/(g)$

Algoritmul lui Euclid:

$$a, b \in \mathbb{Z}, b \neq 0$$

$$a = b \cdot q_1 + r_1$$

$$b = r_1 \cdot q_2 + r_2$$

...

$$r_{t-1} = r_t \cdot q_{t+1} + r_{t+1}$$

$$r_t = r_{t+1} \cdot q_{t+2} + 0$$

$$\text{cmmdc}(a, b) = r_{t+1}$$

$$r_{t+1} = a \cdot k + b \cdot l$$

$$(a, b) = 1 \Rightarrow \exists a', b' \in \mathbb{Z}$$

$$a. \text{ i. } a \cdot a' + b \cdot b' = 1$$

11. Polinoame inductibile

$f(x) \in K[x]$ induct. dacă nu se poate scrie ca produs de 2 polinoame necostante

! Polinoamele de gradul 1 sunt inductibile

Un polinom de grad ≥ 2 induct. nu are rădăcini în K

Teorema lui Euclid: orice polinom neconstant se poate scrie ca produs de polinoame inductibile sau

orice număr întreg se poate scrie ca produs de numere prime în mod unic

1) Polinoamele inductibile din $\mathbb{C}[x]$ sunt de gr. 1

2) Polinoamele induct. din $\mathbb{R}[x]$ sunt cele de gradul 1 și cele de gradul 2 fără soluții reale

3) în $\mathbb{Q}[x]$ polinoamele induct. sunt de orice grad

Mulțimea polinoamelor inductibile e infinită

Mulțimea nr. prime este infinită